Janne Salminen 27.3.2020
Kirjallinen lausunto

Perustuslakivaliokunta

Valtioneuvoston asetus valmiuslain 118 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta (M 8/2020 vp)

1. Perustuslakivaliokunnan käsiteltävänä on valtioneuvoston asetus valmiuslain 118 §:n toimivaltuuksien käyttöönotosta.

2. Asetuksessa on säädetty sen tulevan voimaan 27.3.2020. Asetus on voimassa 19.4.2020 saakka.

3. Asetuksessa on tarkoitus säätää valmiuslain 118 §:n toimivaltuuksien käyttöönotosta siinä tarkoituksessa, että rajoitetaan henkilöiden liikkumista Uudenmaan maakunnan alueelle ja alueelta siten, että eräin poikkeuksin Uudenmaan maakuntaan tulo ja sieltä poistuminen kielletään. Asetus sisältää valtioneuvoston asetuksen siitä, missä tarkoituksessa liikkumista rajoitettaisiin ja missä tarkoituksissa tapahtuva liikkuminen kielloista huolimatta olisi sallittua. Lisäksi asetukseen kuuluu säännös liikkumiskiellon rikkomisen rangaistavuudesta valmiuslain 133 §:ssä.

4. Perustuslain 23 §:ssä on säädetty

> Perusoikeuksista voidaan säätää lailla tai laissa erityisestä syystä säädetyn ja soveltamisalaltaan täsmällisesti rajatun valtuuden nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella sellaisia tilapäisiä poikkeuksia, jotka ovat välttämättömiä Suomeen kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen samoin kuin muiden kansakuntaa vakavasti uhkaavien, laissa säädettyjen poikkeusolojen aikana ja jotka ovat Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia. Lailla on kuitenkin säädettävä tilapäisten poikkeusten perusteet.
>
> Tilapäisiä poikkeuksia koskevat valtioneuvoston asetukset on saatettava viipymättä eduskunnan käsiteltäviksi. Eduskunta voi päättää asetusten voimassaolosta.

5. Suomessa poikkeusololainsäädäntö pohjautuu perustuslakiin, jossa sitä ohjaa 2010-luvulla uudistettu perustuslain 23 §. 2010-luvulla voimaan tulleen uudistuksen taustalla olivat nykyisen valmiuslain säätämisen yhteydessä havaitut perustuslailliset ongelmat. Perustuslaki antaa siten mahdollisuuden poiketa perusoikeuksista kansakuntaa uhkaavissa

poikkeusoloissa. Poikkeuksella tarkoitetaan syvemmälle menevää kavennusta perusoikeuteen kuin tavallisella perusoikeuteen niin sanottujen perusoikeuksien rajoitusedellytysten perusteella tehtävällä rajoituksella. Käyttöä rajoittavat poikkeusten välttämättömyys ja tilapäisyys. Poikkeusoloissa voidaan poiketa perusoikeuksista tavallisella lailla ilman tarvetta turvautua poikkeuslakimenettelyyn. Periaatteessa valmiuslaki voisi olla tällainen laki, mutta siinä on, kuten todettua, tietyin osin sellaisia ongelmia perustuslailliselta kannalta, että se on säädetty poikkeuslakina. Vaikka perustuslakia on muutettu sen jälkeen kuin nykyinen valmiuslaki on säädetty, valmiuslain ns. poikkeuslakiluonne ei ole muutostenkaan johdosta kaikin osin poistunut.

6. Perustuslain mukaan perusoikeuksista voidaan myös tietyissä tilanteissa poiketa asetuksella. Tarkoitus on tältä osin antaa poikkeusololainsäädännön yhteydessä vähäisessä määrin muuta lainsäädäntöä laajempi valta lainsäädäntövallan delegointiin. Toisaalta delegoinnille on asetettu tarkkoja rajoituksia. Asetuksia voidaan käyttää vain erityisestä syystä, ja niiden soveltamisalan on oltava täsmällisesti rajattu. Joka tapauksessa tilapäisten poikkeusten perusteet on säädettävä laissa. Tässä tapauksessa kysymys on varsinkin valmiuslaissa.

7. Tilapäisiä poikkeuksia koskevat valtioneuvoston asetukset on saatettava viipymättä eduskunnan käsiteltäviksi. Eduskunta voi päättää asetusten voimassaolosta perustuslain 23.2 §:n mukaan. Kyse on eduskunnan jälkitarkastusoikeudesta, jossa eduskunnalle taataan mahdollisuus tarkastaa perusoikeuspoikkeuksia koskevien asetusten asianmukaisuus, välttämättömyys ja oikeasuhtaisuus välittömästi niiden antamisen jälkeen. Näin eduskunta voi valvoa poikkeusoloja koskevan asetuksenantovallan käyttöä ja halutessaan kumota annetun asetuksen tai muuttaa sen voimassaoloaikaa

8. Valmiuslain säätämisen yhteydessä valmiuslain poikkeusolomääritelmät eivät kaikilta osin täyttäneet perustuslain 23 §:n vaatimuksia. Perustuslaillisia ongelmia liittyi valmiuslain 3 §:n 3-5 kohtien mukaisiin poikkeusoloihin. Perustuslain tarkistamisella poikkeusolojen määritelmää on entisestään lavennettu ja siten yhtenäistetty kansainvälisten sopimusten kanssa. Kansallisen perustuslain suhteen Suomessa on katsottu, että perustuslain 23 §:n mukaisilla kansakuntaa vakavasti uhkaavilla poikkeusoloilla tarkoitetaan samaa kuin kansainvälisten sopimusten yleisen hätätilan käsitteellä. Näin ollen on todettu perustuslain muuttamisen yhteydessä, että luonnonmullistukset sekä pandemiat sisältyvät yleisen hätätilan määritelmään. Perustuslain 23 §:n muutoksen jälkeen valmiuslain 3 §:n 4 ja 5 kohtien mukaiset poikkeusolot eivät aiheuta perustuslaillisia ongelmia sinänsä. Niiden osalta on katsottu, että voidaan soveltaa poikkeusololainsäädäntöä, koska ne vastaavat kansainvälisten sopimusten edellyttämää vakavuuden tasoa.

9. Perustuslakivaliokunnalla on kaksi tuoretta mietintöä kahden käyttöönottoasetusten johdosta, PeVM 2/2020 vp (Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 86, 88, 93–95 ja 109 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta) ja PeVM 3/2020 vp (Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 87 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta välittömästi).

10. Mainituissa mietinnöissä on käsitelty käsillä olevan poikkeusolon perusta perustuslain ja valmiuslain kannalta sekä esitetty valtiosääntöoikeudelliset puitteet yhtäältä käyttöönottoasetuksen menettelylliselle käsittelylle ja toisaalta sen materialiseksi arvioimiseksi. Lisäksi perustuslakivaliokunta on sittemmin ottanut kantaa myös soveltamisasetuksen käsit-

telyyn vastaavalla tavalla, ja myös siinä yhteydessä lausunut käyttöönottoasetustenkin tarkastusoikeudesta erityisesti suhteessa käyttöönottoasetuksen tarkastamiseen (esim. PeVM 6/2020 vp).

11. Nyt tarkasteltavana oleva käyttöönottoasetus liittyy samaan valmiuslain 3 §:n 5 kohdan poikkeusoloon, jonka perustuslakivaliokunta on jo aikaisempien käyttöönottoasetusten perustelujen ja muun saamansa selvityksen perusteella on katsonut vallitsevan. Asiaa voidaan tällä hetkellä arvioida samalla tavalla ja samoin perustein. Poikkeusolon osalta ei ole tapahtunut merkittävää muutosta.

12. Valtioneuvoston asetuksessa ilmoitetaan otettavaksi käyttöön valmiuslain liikkumisvapauksia koskevia valtuuksia. Niistä on säädetty valmiuslain 118 §:ssä.

13. Käsiteltävän asetuksen 2 §:n mukaan

> Valmiuslain 118 §:n mukaisesti henkilöiden liikkumista rajoitetaan Uudenmaan maakunnan alueelle ja alueelta siten, että Uudenmaan maakuntaan tulo ja sieltä poistuminen kielletään. Jokaisella on kuitenkin oikeus palata koti- tai asuinpaikkakunnalleen.
>
> Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta, jos liikkuminen on välttämätöntä viranomaistoiminnassa, työn, elinkeinon tai luottamustoimen harjoittamiseksi tai lakisääteisen velvollisuuden täyttämiseksi taikka lähiomaisen kuoleman vuoksi, lapsen tapaamisoikeuden toteuttamiseksi tai muun niihin merkitykseltään rinnastuvan painavan henkilökohtaisen syyn vuoksi. Tällaisena henkilökohtaisena syynä ei voida pitää vapaa-ajan matkustusta. Henkilön on annettava poliisin pyynnöstä tässä momentissa tarkoitetusta liikkumisesta selvitys matkan määränpäästä ja tarkoituksesta.
>
> Edellä 1 momentin rajoittamatta ulkomaan ja kotimaan lentoliikenne sallitaan Helsinki-Vantaan lentoasemalle ja lentoasemalta ilmailulle asetettujen rajoitusten puitteissa.

14. Valmiuslain 118 §:n mukaan valmiuslain 3 §:n 1, 2, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa valtioneuvoston asetuksella voidaan tilapäisesti, enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan, kieltää oikeus oleskella ja liikkua tietyllä paikkakunnalla tai alueella taikka rajoittaa niitä, jos se on välttämätöntä ihmisten henkeä tai terveyttä uhkaavan vakavan vaaran torjumiseksi.

15. Koska Suomessa on valmiuslain mukaisessa menettelyssä todettu vallitsevan valmiuslain 3 §:n 5 kohdassa tarkoitetut poikkeusolot, kyseinen toimivaltuus sinänsä voimaan ottaa käyttöön.

16. Valmiuslain 118 8:ssä on siten kysymys perustuslain 9 §:n mukaista liikkumisvapaudesta poikkeamisesta. Perustuslain 9 §:n mukaan Suomen kansalaisella ja maassa laillisesti oleskelevalla ulkomaalaisella on vapaus liikkua maassa ja valita asuinpaikkansa. Lisäksi esimerkiksi Euroopan ihmisoikeussopimuksen neljännen lisäpöytäkirjan 2 artiklan mukaan jokaisella on oikeus liikkumisvapauteen valtion alueella ja vapaus valita asuinpaikkansa. Oikeuksille ei saa asettaa muita kuin sellaisia rajoituksia, jotka ovat lain mukaisia ja välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen tai yleisen turvallisuuden takia, yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi, rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalin suo-

jaamiseksi tai muiden yksilöiden oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Myös KP-sopimuksessa on liikkumisvapautta koskeva määräys. Poikkeamalla puututaan lisäksi esimerkiksi ihmisten yhdenvertaisuuteen heidän asumispaikkansa perusteella, koska liikkumisrajoitukset kohdistetaan Uudellemaalle. Erityisesti perustuslain 9 §:ään nähden poikkeaminen poikkeaminen liikkumisvapaudesta on huomattava.

17. Tarkasteltava käyttöönottoasetus ja sen säännös käyttöönotettavasta toimivaltuudesta antavat aiheen erityisesti kahteen huomioon valmiuslain ja ehdottomaksi muotoillun perustuslain 9 §:n kannalta.

18. Ensinnäkin kysymys on toimivaltuuden vastaavuudesta valmiuslain 118 §:n kanssa, ja toisaalta kysymys on siitä, että käyttöönottoasetus sisältää piirteitä soveltamisasetuksesta tavalla, joka ei vastaa valmiuslain systematiikkaa ja aikaisempaa käytäntöä käyttöönottoasetuksista ja niitä koskevasta perutuslakivaliokunnan tuoreesta käytännöstä. Tämän ohella itse säännökseen sisältyy ongelmia, jotka heijastuvat sen tarkkarajaisuuteen ja täsmällisyyteen. Yleisempi ongelma syntyy itse perusoikeuspoikkeaman välttämättömyydestä ja oikeasuhtaisuudesta tavoiteltavaan päämäärään nähden erityisesti, kun otetaan huomioon jo käyttöönottoasetukseen sisällytetyt poikkeukset liikkumisvapauden rajoituksesta.

19. Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan poikkeamiselle liikkumisvapaudesta on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta erittäin painava peruste. Sillä on yhteyksiä perustuslain 7.1 §:n mukaiseen julkisen vallan velvollisuuteen turvata jokaisen oikeus elämään sekä jokaiselle riittävät terveyspalvelut sekä edistää väestön terveyttä ja joka oikeuttaa poikkeuksellisen pitkälle meneviä, myös ihmisten perusoikeuksiin puuttuvia viranomaistoimia. Liikkumisvapaudesta poikkeamiselle voisi siten olla erittäin painavat terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn turvaamiseen palautuvat perusteet, joiden perusteella torjutaan ihmisten henkeen ja terveyteen kohdistuvia vakavia uhkatekijöitä. Näihin liittyen perustuslakivaliokunta on aikaisemmin pitänyt käsillä olevassa tilanteessa mahdollisina perusoikeuspoikkeuksia (PeVM 2/2020 vp).

20. Edellisessä yhteydessä perustuslakivaliokunta on painottanut perusoikeuksista poikkeamisen välttämättömyyttä, oikeasuhtaisuutta ja poikkeamisten tarkoitussidonnaisuutta seuraavasti:

> ”Perustuslakivaliokunta painottaa, että valmiuslain toimivaltuuksia voidaan lain 4 §:n mukaan käyttää vain sellaisin tavoin, jotka ovat välttämättömiä lain tarkoituksen saavuttamiseksi ja oikeassa suhteessa toimivaltuuden käyttämisellä tavoiteltavaan päämäärään nähden. Perustuslakivaliokunta on pitänyt 4 §:n säännöksiä toimivaltuuksien käyttöperiaatteista keskeisinä perusoikeusrajoitusten suhteellisuusvaatimuksen näkökulmasta ja korostanut, että nämä periaatteet rajoittavat sekä toimivaltuuksien käyttöönottoa että niiden käyttämistä poikkeusoloissa (PeVL 6/2009 vp, s. 4/I). Valiokunnan mukaan on myös selvää, että perusoikeusrajoitus ei voi olla tarkoitukseensa soveltuva ja siten välttämätön, jos sillä ei edes periaatteessa voida saavuttaa sen perusteena olevaa hyväksyttävää tavoitetta (ks. PeVL 40/2017 vp, s. 4, PeVL 55/2016 vp, s. 4—5 ja PeVL 5/2009 vp, s. 3/II). Perustuslakivaliokunta korostaa näiden näkökohtien merkitystä edelleen myös perustuslain 23 §:n sallimien perusoikeuspoikkeuksien soveltamisessa.”

21. Asiakirjoissa vedotaan liikkumisvapaudesta tehtävän poikkeuksen välttämättömyyden osalta erittäin abstrakteihin seikkoihin, joiden osalta evidenssi on hyvin hankalasti valtioneuvoston vakuuttavasti esitettävissä. Asiakirjojen perusteella käsillä olevassa tilanteessa terveydenhuoltojärjestelmä joka tapauksessa kuormittuu huomattavasti. Arviota siitä, miten liikkumisvapaudesta poikkeaminen tähän vaikuttaa, ei nimenomaisesti esitetä. Tähän nähden liikkumisrajoituksen välttämättömyys ja soveltuvuus tarkoitukseensa jää epäselväksi.

Kun lisäksi arvioidaan kaikkia niitä perusteita, joiden johdosta liikkumisvapaudesta ei käyttöönottoasetuksen 2.2 §:n nojalla ei kuitenkaan poikettaisi (koti- tai asuinpaikkakunnalle paluu; liikkuminen joka välttämätöntä viranomaistoiminnassa, työn, elinkeinon tai luottamustoimen harjoittamiseksi, lakisääteisen velvollisuuden täyttämiseksi, lähiomaisen kuoleman vuoksi, lapsen tapaamisoikeuden toteuttamiseksi tai muun niihin merkitykseltään rinnastuvan painavan henkilökohtaisen syy), jää avoimeksi, missä määrin jää volyymiltaan merkittävää sellaista liikkumista, joka ylipäätään tulee asetuksella kielletyksi, kuin vapaa-ajan matkustaminen, joka nimenomaisesti kielletään. Kun on otettu lukuun käyttöönottoasetuksen 2 §:ssä säädetyt kaikki sellaiset tilanteet, joissa liikkuminen on mahdollista, jääkin kysymys missä määrin toimenpide on tehokas ja tarkoituksenmukainen tavoiteltavaan päämäärään nähden ja suhteellisuus periaatteen mukainen. Lisäksi kaikkien muiden poikkeusten ohella lentämällä Uudellemaalle pääsee missä tarkoituksessa tahansa asetuksen 2.3 §:n mukaisesti, jos sille ei ole muita rajoituksia. Lisäksi julkisuudessa jo nyt kuvatut toimenpiteet liikkumisvapauden rajoitusten kontrolloimiseksi voi saattaa ihmiset läheiseen satunnaiskontaktiin toistensa kanssa, mikä mahdollisesti voi vaikuttaa niin ikään tavoitteen vastaisesti. Asiakirjoihin ei erityisemmin sisällykään arviota siitä, missä määrin juuri tällä toimenpiteellä voidaan saavuttaa tarkoitettua tavoitetta. Oikeasuhtaisuuden arviointiin vaikuttaa toki myös se, että asetus on voimassa verraten lyhyen ajanjakson tässä vaiheessa.

22. Valmiuslain 118 §:n säännös liikkumisvapauden rajoituksista sisältää sen mahdollisuuden, että säännöksen tarkoittamat toimivaltuudet otetaan käyttöön myös nyt kysymyksessä olevassa poikkeusolossa. Tämä mahdollisuus on tullut lisätyksi säännökseen valmiuslain eduskuntakäsittelyn aikana puolustusvaliokunnassa eikä sitä ole perusteltu mitenkään valmisteluasiakirjoissa. Tyyppitilanteena näkyy säännöksen sanamuodostakin ajatellun jotakin muuta kuin nyt tavoiteltavaa liikkumisvapaudesta poikkeamista. Valmiuslain valmisteluasiakirjoissa mainitaan esimerkkinä se, että kieltoa tai rajoitusta voitaisiin soveltaa, jos jollakin alueella säteilyarvot olisivat kohonneet vaarallisen korkeiksi ydinvoimalaonnettomuuden seurauksena (HE 3/2008 vp, s 90, huom. kysymyksessä oli 116 §). Käsillä oleva tilanne eikä myöskään käyttöönottoasetuksessa tavoiteltu liikkumisvapaudesta poikkeaminen eivät vastaa tätä asetelmaa eikä näytä olleen lainsäätäjän mielessä, kun poikkeamismahdollisuudesta on säädetty.

Valmiuslain 118 § antaa mahdollisuuden ”kieltää oikeus oleskella ja liikkua tietyllä paikkakunnalla tai alueella taikka rajoittaa niitä”. Käsitykseni mukaan nyt tavoiteltava liikkumisvapaudesta poikkeaminen ei vaivoitta mahtuisi tämän säännöksen sanamuotoon, ja edellyttää siten valmiuslain 118 §:n laajentavaa tulkintaa, mihin sisältyy huomattavia ongelmia, kun otetaan huomioon, että asetuksella ollaan valmiuslain mainitun säännöksen laajentavan tulkinnan perusteella poikkeamassa perustuslaissa turvatusta liikkumisvapaudesta. Tavoiteltavan liikkumisvapauden suhdetta valmiuslain 118 §:n osoittamaan toimivaltuuteen tulee käsitellä perustuslakivaliokunnan mietinnössä, vaikka tässä vaiheessa on

vasta kysymys käyttöönottoasetuksesta, joka tulisi voimaan vain rajatulla alueella joka tapauksessa.

23. Tämä johtaa arvioimaan lähemmin käsillä olevaa käyttöönottoasetusta nimenomaan valmiuslain tarkoittamien asetusten systematiikan kannalta ja myös verrattuna niihin asetuksiin, joita valmiuslain nojalla on aikaisemmin annettu.

24. Valmiuslain nojalla annetaan käyttöönottoasetuksia ja soveltamisasetuksia. Tällä kahtiajaolla on nimenomainen funktio valmiuslaissa. Jaolle käyttöönottoasetuksiin ja soveltamisasetuksiin myös perustuslakivaliokunta on antanut tuoreessa käytännössään merkitystä. Lisäksi näillä kahdella asetustyypillä on merkitystä myös asetusten oikeusvaikutusten kannalta ja suhteessa eduskunnan toimivaltaan, olkoonkin, että valmiuslaki ei ole tältä(kään) osin selkein mahdollinen. Perustusvaliokunta on nimenomaisesti katsonut, että valmiuslain soveltamista koskevat asetukset tulisi antaa vasta, kun eduskunta on tehnyt 6.3 §:n mukaisen päätöksen käyttöönottoasetuksen voimassaolosta. Muutenkin perutuslakivaliokunta on tuoreissa mietinnöissään antanut merkitystä sille, onko kysymyksessä käyttöönottoasetus vai soveltamisasetus.

25. Käsillä oleva käyttöönottoasetus näyttää kuitenkin sisältävän piirteitä myös soveltamisasetuksesta siitä huolimatta, että se ei tässä vaiheessa valmiuslain systematiikan kannalta voi olla muuta kuin käyttöönottoasetus ja, kun eduskunta ei ole päättänyt sen voimassaolosta, soveltamisasetusta ei ole edes voinut antaa. Lainsäädäntöteknisesti kysymyksessä on kuitenkin jonkinlainen hybridi/sekasikiö käyttöönottoasetuksena. Perustuslakivaliokunta antoi edellisessä yhteydessä (PeVM 2/2020 vp) merkitystä sille, että käyttöönottoasetuksen muotoilu valtuuksien soveltamisesta oli mahdollistava ("voidaan soveltaa"), eivätkä toimivaltuudet siis tule automaattisesti ilman erillistä harkintaa sovellettaviksi. Käsillä oleva asetus poikkeaa tässäkin aikaisemmista käyttöönottoasetuksista. Perustuslakivaliokunnan tulisi mietinnössään kiinnittää huomiota siihen, että käsillä oleva asetus nimestään huolimatta sisältää myös sellaisia elementtejä, jotka tulisi sisällyttää soveltamisasetukseen, jonka valtioneuvosto päättää sen jälkeen, kun eduskunta on päättänyt käyttöönottoasetuksen voimassaolosta.

26. Lainsäädäntöteknisesti ja osin myös sääntelyn hyväksyttävyyteen vaikuttavina seikkoina kiinnitän huomiota vielä seuraaviin seikkoihin, joista osa käsitykseni mukaan voitaisiin tarkistaa soveltamisasetuksessa.

27. Asetuksen 2.1 § sisältää kiellon (”henkilöiden liikkumista rajoitetaan Uudenmaan maakunnan alueelle ja alueelta siten, että Uudenmaan maakuntaan tulo ja sieltä poistuminen kielletään.”) ja sen merkittävän poikkeuksen (”Jokaisella on kuitenkin oikeus palata koti- tai asuinpaikkakunnalleen”) Kuitenkin asetuksen 2.2 §:ssä säädetään, että 1 momentissa säädettyä ei sovelleta tarkoittaen viitata kieltoon eikä samassa momentissa olevaan poikkeukseen. Lakiteknisesti asetuksen nykyinen 1 momentti tulisikin jakaa kahteen momenttiin.

28. Asetuksen perustelumuistiossa on mainittu, että asetuksen 2.1 § momentin tarkoittamaa oikeutta palata koti- tai asuinpaikkakunnalleen ei kuitenkaan olisi esimerkiksi varusmiesten loman ajaksi ”kotipaikkakunnalle palaaminen”. Myös esimerkiksi opiskelijat voivat olla samassa tilanteessa. Varusmiehiä koskeva rajaus ei oman käsitykseni mukaan voi

toimia näin ilman säädöspohjaa. Ylipäätään on niin, että liikkumisvapaudesta poikkeamista ei voi tulkita asetuksen perusteella laventavasti, vaan supistavasti.

29. Huomiota kiinnittää asetuksen perustelumuistiossa lisäksi se, että täysin mahdollisena näkymänä esitetään se, että poliisiviranomainen joutuisi turvautumaan asetuksen perusteella mahdollisesti käyttöönotettavien toimivaltuuksien noudattamisen valvomiseksi virka-apuun puolustusvoimilta. Käsitykseni mukaan sotilaiden käyttämisellä tällaisessa yhteydessä voi olla merkitystä käyttöönotettavien toimivaltuuksien hyväksyttävyyden arvioinnin kannalta. Ainakin olisi varmistettava, että puolustusvoimat ja muut virka-apua antavat ovat toiminnassa sidottuja esimerkiksi poliisilain 1 luvussa säädettyihin yleisiin poliisitoiminnan periaatteisiin.